

- ▶ **Bæredygtighed i ernæringsbehandlingen**
- ▶ **Spørgeskemaundersøgelse om ernæringspraksis hos cancerpatienter**
- ▶ **Kommende priser og legater**
- ▶ **Indsend dit abstract til årsmødet**
- ▶ **Klummen**

Bæredygtighed i ernæringsbehandlingen

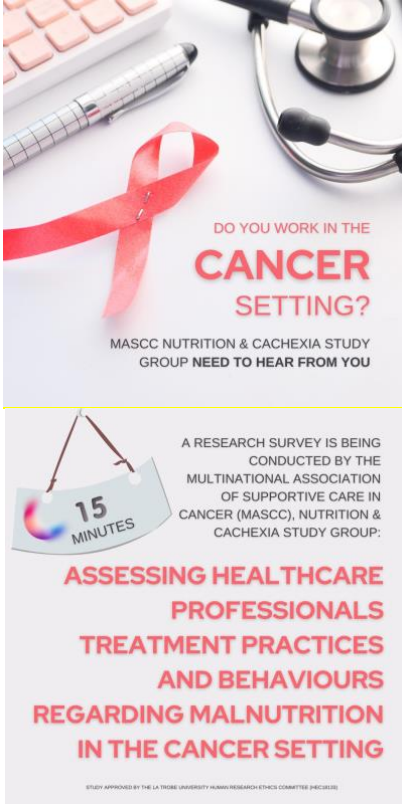
Af Jørgen Wiis

Sundhedsvæsenet sætter et tydeligt aftryk på klodens klima- og miljøsituation. 6% af det danske CO₂-udslip stammer fra sundhedsvæsenet. 60-70% af dette udslip skyldes anvendelsen og nedbrydning af materialer direkte anvendt i patientbehandlingen. Regionerne har forpligtet sig til 50% reduktion af CO₂-belastningen fra sundhedsvæsenet i 2030. For at nå dette ambitiøse mål bære alle medicinske selskaber og faggrupper engagere sig og anvisse nye veje indenfor alle aspekter af patientbehandlingen. Vi skal reducere klimaafttrykket, men vi skal samtidig sikre den bedste kvalitet i behandlingen af vores patienter. Dansk Selskab for Klinisk Ernæring afholder derfor en temadag om Bæredygtighed i ernæringsbehandlingen, torsdag 26. september 2024. Se mere under "Arrangementer".

Spørgeskemaundersøgelse om ernæringspraksis hos cancerpatienter

Af Marianne Boll Kristensen

Arbejder du med patienter med cancer? Så er din erfaring og mening vigtig. *The Multinational Association of Supportive Care in Cancer (MASCC) Nutrition and Cachexia Study Group* gennemfører i øjeblikket en international survey med henblik på at undersøge eksisterende praksis, erfaringer og opfattelser vedrørende ernæringscreening og ernæringsvurdering. Målgruppen er sundhedsprofessionelle (uanset profession og ansættelsessted), der i deres kliniske hverdag beskæftiger sig med patienter med cancer. Din deltagelse i undersøgelsen vil blive værdsat. Du finder det elektroniske spørgeskema her: [Health professionals practices & behaviours regarding malnutrition in the cancer setting \(qualtrics.com\)](https://www.qualtrics.com/journey-start/?utm_campaign=MASCC-NUTRITION-CACHEXIA-2024&utm_source=DSKE)

Kommende priser og legater

Af Lotte Boa Skadhauge

DSKE-legater til ESPEN kongres 2024

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring (DSKE) uddeler 3 legater på hver op til 5.000 kr. til deltagelse i ESPEN kongressen i Milano, 7-10. september 2024. Legaterne kan søges af DSKE-medlemmer, der har fået antaget et abstract til præsentation på kongressen – det kan være enten som poster eller som foredrag. Modtagelse indebærer, at DSKE dækker dokumenterede udgifter for registreringsgebyr, transport og hotelophold under kongressen for op til 5.000 kr. Øvrige udgifter, fx forplejning, dækkes ikke af legatet. Der uddeles max 1 legat per abstract.

Et af legaterne uddeles til det abstract som kåres som bedste abstract til Årsmødet i Klinisk Ernæring i Aarhus fredag 3. maj 2024.

Modtagerne af legaterne forpligtes til at skrive et indlæg om deres udbytte af kongressen til DSKE's førstkommende nyhedsbrev efter kongressen samt et kort indlæg til selskabets Facebookside under kongressen.

Formålet med at uddele rejselegater til ESPEN kongressen er at støtte medlemmer i at formidle forskningsresultater i et internationalt forum og bidrage til den samlede danske deltagelse og repræsentation på kongressen.

Udvælgelsen beror på et helhedsbillede af relevansen, men bestyrelsen vil i særlig grad vægte ansøgere, som selv præsenterer abstractet, og som har svært ved at få dækket udgifter til kongresdeltagelse fra anden side samt ansøgere som forventes at kunne bidrage til fremme af klinisk ernæring i Danmark igennem forskning eller udviklingsarbejde. Præsenterende forfatter prioriteres højest.

Send en kort, motiveret ansøgning med et forventet budget til bestyrelsens sekretær på mail:

bestyrelse@dske.dk – Abstract og dokumentation for antaget abstract skal vedlægges. Ansøgningsfrist 3. juni 2024 kl. 12.00 (abstracts der præsenteres på årsmødet skal sendes til årsmødegruppen senest 5. april 2024).

Ansøgningerne bedømmes af DSKEs bestyrelse. Spørgsmål kan rettes til bestyrelsens sekretær på mail, bestyrelse@dske.dk.

Nutricias Forskningslegat i Enteral Klinisk Ernæring

Legatets formål er at fremme dansk baseret praksisnær forskning inden for enteral klinisk ernæring og appellerer til ansøgere fra både primær og sekundær sundhedssektor. Ansøger skal være medlem af DSKE. Forskningslegatet vil uddeles på Årsmødet i Klinisk Ernæring i Aarhus fredag 3. maj 2024.

Legatet er på 25.000 kr. Ansøgningsfrist 2. april 2024 kl. 12. Se information om ansøgningsprocedure under "legater" på www.dske.dk.

Indsend dit abstract til årsmødet

Af bestyrelsen

Ved årsmødet præsenteres nye forskningsresultater, resultater fra klinisk praksis mv. ved i alt 12 udvalgte, frie foredrag. Abstract på højst 250 ord sendes til overlæge Gitte Aarøe Dam, email: gittedam@rm.dk. Flg. oplyses: Titel, forfattere, institutioner, struktureret abstract, og om det er indsendt til ESPEN kongressen (<https://espencongress.com>). Abstracts, som det ikke er muligt at præsentere ved de frie foredrag, bliver trykt i årsmødebogen.

OBS- fra 2024 afholdes **ernæringsugen** i uge 45- altså 4-8. november 2024

Klummen

Af Jens Rikardt Andersen

Tiamin er upræcist at måle direkte, men B1-vitamin er helt essentielt for bl.a. omdannelsen af pyrovat til coenzym A og dermed indgang i citronsyre cyklus. Ved mangel vil der i stedet blive dannet laktat, som vil ødelægge dele af celler. Vi kender billedet som Wernickes syndrom, men der har i mange år været mistanke om, at tiamin mangel også kan give langt mere diffuse, psykiatriske og neurologiske udtryk. Yu et al (Obes Surg 2023. doi: 10.1007/s11695-023-06840-8) ledte efter Wernickes syndrom efter bariatrisk kirurgi i litteraturen 1985-2023. Fedmekirurgiske patienter er jo en oplagt gruppe at undersøge, da de udvikler mangel på mange mikronæringsstoffer. Diagnosen optrådte hos 1,1 ud af 100.000 opererede med sleeve gastrectomy, 1,2 efter gastric banding, 4,3 efter RYGB og 8,9 efter biliopancreatic diversion med duodenal switch. Dette er så kun de tilfælde, hvor diagnosen er stillet. Måske skulle vi være flinkere til at give tiamin profylaktisk efter fedmekirurgiske indgreb, da vi ikke har udviklet en metode til at måle med.

Ceolin et al gennemgik tilsvarende litteraturen om delir for at finde ud af, hvor mange af disse patienter, der kunne have mangel på mikronæringsstoffer (J Nutr Health Aging 2023;27:785-90). De fandt 1326 artikler om delir og mikronæringsstofmangel, men kun 7 opfyldte kvalitetskravene. De fleste af patienterne var postoperative eller havde en akut, medicinsk sygdom. De fandt indikationer på mangeltilstande bredt forstået, men var ikke istand til at specificere det nøjere.

Dette kan jo ikke begrunde, at der gives tiamin tabletter til alle akut syge med delirøse tilstande, men det kunne være særdeles fristende at lave et randomiseret, klinisk forsøg. En anden mulighed er blot at give tilskud til disse patienter, og så registrere effekten i forhold til en historisk kontrolgruppe. Mange af os har gjort det ukontrolleret i mange år, og har haft en fornemmelse af, at det virkede på ganske mange patienter.

En anden relevant gruppe patienter, er de på intensiv afdeling. Mange steder gives systematisk tiamin. Der er nu kommet en metaanalyse af effekten af tiamin administration ved Karimi et al (Nutr Rev 2023. doi: 10.1093/nutrit/nuad096). De fandtes 1628 artikler, hvoraf 8 kunne bruges. Administration af tiamin reducerede p-kreatinin signifikant i forhold til placebo, især hos de ældre patienter. Der var ikke forskel på p-laktat, dødelighed, dialysefrekvens eller liggetid på intensive afdeling. Man kan mene, at det var skuffende, men hvor meget kan man vise ved at sammenlægge 8 undersøgelser? Vi må vist have nogle

flere, kontrollerede undersøgelser. Man kan også anføre, at det næppe hjælper at give tiamin alene, hvis patienten mangler mange andre næringsstoffer også. Hvis man ser lidt bredere på B-vitaminer, så producerede Dkhillon et al (Cardiovasc Hematol Disord Drug Targets 2023;23:64-71) en metaanalyse, der så på effekten af B-vitamin supplement til 150 patienter med kronisk hjerteinsufficiens. Der blev målt B-vitamin konc i plasma før og efter interventionen. Det viste sig, at patienter opnåede let øget blodtryk, og central venetryk af pyridoxin, folsyre, og B12 samtidig med reduktion i puls og øgning af LVEF. Tiamin virker som vasodilator, og reducerer afterload. Alene pga. dette bør et B-vitamin tilskud nok indgå i vore standardregimer for kronisk hjerteinsufficiens. I en japansk undersøgelse bestemte Uchida et al (J Gen Fam Med 2023;24:148-153) plasma konc af tiamin på alle ældre på 3 plejehjem (n=120) vel vidende, at plasma målingen er meget usikker. De optog samtidigt kostanamnese (3 uger), klassificerede plejetyngde, demensgrad og ratede evnen til at leve selvstændigt. 89% var demente. 7 beboere havde tydelig tiamin mangel (alle demente) og ingen med et nogenlunde normalt fødeindtag havde mangel. Vi må antage, at de 7 med klart nedsat plasma tiamin også havde mangel, men pga. måle metodens dårlige kvalitet er der nok mange med intracellulær mangel og normal plasma konc.

Datoer i DSKE

Se programmer og tilmeld dig via:

<https://dske.dk/arrangementer.html>

Initiativmøde om "Den svage patient"

Køge Universitetshospital torsdag 21. marts 2024 kl. 16.00-18.30.

Deltagelse af gratis, men grundet forplejning vil det er tilmelding nødvendig. Tilmeldingen er klar på hjemmesiden. Vi glæder os til at se jer.

INITIATIVMØDE om diagnostik, opsporing, behandling og monitorering af dehydrering hos ældre

– præsentation og diskussion af DSKE klinisk retningslinje

Arrangør: Dansk Selskab for Klinisk Ernæring (DSKE)

Tid: Onsdag 3. april 2024 kl. 16.00 – 18.00

Sted: Rigshospitalet Konference 5, opgang 7 (ny bygning Nordfløjen), 3. sal, afsnit 7034,

Inge Lehmanns Vej 8 2100 København Ø

Online deltagelse mulig – vejledning følger på hjemmesiden. Deltagelse er gratis og tilmelding ikke nødvendig. Vel mødt!

Årsmøde i klinisk ernæring

Aarhus, fredag 3. maj 2024. Tilmelding og program er klar på <https://dske.dk/arrangementer.html>

Tilmelding senest 5. april 2024.

Tarmsvigt – Rigshospitalet, 27. maj 2024

Behandlingen af patienter med tarmsvigt undergår i disse år en spændende udvikling. DSKE afholder derfor i 2024 to initiativmøder om Tarmsvigt; udfordringer og behandling. Det første møde arrangeres i samarbejde med Afdeling for Tarmsvigt og Leversygdomme på Rigshospitalet mandag 27. maj 2024 kl. 15.30-18.00 med overskriften:

Tarmsvigt og hjemmebehandling

Program:

Det tunnelerede kateter og dets komplikationer

Ledende Overlæge Christopher Filtenborg Brandt

Forebyggelse af og sygepleje relateret til kateterrelaterede infektioner

Klinisk Sygepleje Specialist Louise Bangsgaard Antonsen

Kaffepause

Som at få den baby man aldrig ønskede sig – Livet som HPN-patient

Patient Marianne Riis

Kateterlåse; Taurolock til sekundær profylakse

Læge, ph.d.-studerende Camilla Nerstrøm

Tilmelding til mødet og endeligt lokale vil snart blive oplyst.

Bæredygtighed i ernæringsbehandlingen

Tid: Torsdag 26. september 2024 kl. 09.30-16.00

Sted: Den Sorte Diamant, Søren Kierkegaards Plads 1, 1221 København K

Antal deltagere: Minimum 50 deltagere, maksimum 100 deltagere.

Tilmelding: Ja, følger. Pris: Ja, følger.

Programmet er ikke endeligt på plads. Men vi påtænker at berøre følgende emner:

Hvilken indvirkning har miljøpåvirkning fra kost og ernæring på vores genom

Livscyklusanalyse, hvad er det? Kravene til LCA i sundhedsvæsenet

Aminosyre kvalitet ved vegansk baseret ernæring

Bæredygtige hospitaler

Producentens overvejelser om bæredygtighed

Indarbejde bæredygtighed i den igangværende

revision af Anbefalinger for den Danske

Institutionskost.

Hospitalkøkkenet, en kampplads om

bæredygtighed. Case fra Aalborg UH ift. fjernelse af veganerkost.

Klinisk retningslinje om ernæring ved cøliaki – efterår 2024, dato følger

Ernæringsugen i uge 45, 2024

4-8. november 2024

DSKE Temadag om 'Målrettet ernæringsindsats'

Sæt kryds i kalenderen onsdag den 6. november, hvor vi inviterer til DSKE Temadag om 'Målrettet ernæringsindsats'. Temadagen afholdes på Regionshospitalet Gødstrup. På temadagen kan du

blandt andet høre om, hvordan Flavour Klinikken arbejder målrettet med kokkeskole for patienter med tab af lugtesans, hvordan mad og måltider kan målrettes den indlagte patients præferencer, og hvordan test af smags- og lugtesans kan bruges aktivt i ernæringsindsatsen til patienter som modtager behandling med kemoterapi. Program og detaljer vedr. tilmelding vil blive annonceret på DSKEs hjemmeside og her i nyhedsbrevet. Program og tilmeldingslink på www.dske.dk Program er klar på www.dske.dk. Del meget gerne i dit netværk og på sociale medier 😊

Hold øje med DSKE på Facebook:

<https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ern%C3%A6ring-DSKE-825748844131759/>

Kommende aktiviteter uden for DSKE:

Kom med dit initiativ så mange flere kan se hvad der er på vej

Invitation til tiltrædelsesforelæsning ved Christian Lodberg Hvas

Fredag den 22. marts 2024

Nyt klinisk professorat ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

Den 1. januar 2024 tiltrådte Christian Lodberg Hvas som klinisk professor i gastroenterologi med særlig interesse for mikrobiom og ernæring, ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet.

Fredag den 22. marts 2024 kl. 14:00 afholder Christian Lodberg Hvas sin tiltrædelsesforelæsning med titlen:

Den lidende tarm – tarmsygdomme, mikrobiom og ernæring

Forelæsningen foregår på dansk og finder sted på:

Aarhus Universitetshospital
Auditorium J116-113, indgang J
Palle Juul-Jensens Boulevard 165
8200 Aarhus N

Efter forelæsningen vil der være en uformel reception i foyerområdet uden for auditoriet.

Tilmelding til receptionen skal ske via mail til Marie Hedegaard Fagerlund (mf@clin.au.dk) senest den 7. marts 2024.

Invitation til PhD forsvar

ved Sabina Lund Mikkelsen

Ernæringsrisiko I almen praksis

Forekomst af utilsigtet vægttab; facilitatorer, barrierer og gen-nemførligheden af en tidlig patientinvolverende ernæringsinter-vention blandt patienter med mistanke om ondartet sygdom

Fredag 22nd Marts, 2024

Tid: 13.30 i Medicinerhusets auditorie

Aalborg Universitetshospital

Forsvaret foregår på Dansk. Alle er velkomne

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev:

10. Maj 2024 k. 12

Send meget gerne indlæg eller ideer til indlæg til

Mette Holst: mette.holst@rn.dk

Skriv "Indlæg til DSKE Nyhedsbrev" i emnelinjen.